

Eesti Kennelliit

Näituste eeskiri

Kinnitatud EKL volinike koosolekul 20.06.2012, protokoll nr 8
Täiendatud EKL volinike koosolekul 26.09.2012, protokoll nr 9 (p 5.3. ja p 13.10.2)
Muudetud EKL volinike koosolekul 30.01.2013 (p 5.8, p 7.4., 8.5., 10.6.3, 10.10.1, 10.17.3, 11.4.3 –
muudatused jõustuvad vastuvõtmise hetkest)
Täiendatud EKL volinike koosolekul 29.05.2013, protokoll nr 13 (p 15.7 – jõustub vastuvõtmise hetkest, p
10.11.2, 10.11.3, 10.12.2, 10.12.3, 10.13.2, 10.13.3 – muudatused jõustuvad alates 01.07.2013)
Täiendatud EKL volinike koosolekul 03.07.2013, protokoll nr 14 (p 5.5 – jõustub alates 01.08.2013)
Täiendatud EKL volinike koosolekul 05.05.2015, protokoll nr 4 (p 4.1.1, 5.5. – jõustub vastuvõtmise hetkest)
Täiendatud EKL volinike koosolekul 24.11.2015, protokoll nr 7 (p 6.8, 10.1, 10.10.3, 13.10.2 – jõustub alates
01.01.2016)
Kehtib alates 01.01.2013

0. Definitsioonid

CACIB - "Certificat d'Aptitude au Championnat Internationale de Beauté de la F.C.I." - Rahvusvahelise Välimikutšempioni Kandidaadi Sertifikaat.

SERT - Eesti Välimikutšempioni Kandidaadi Sertifikaat.

JUN SERT – Eesti Juuniortšempioni Kandidaadi sertifikaat

VET SERT - Eesti Veterantšempioni Kandidaadi sertifikaat

SK - sertifikaadi kandidaat

Rahvusvaheline näitus - Eesti Kennelliidu (EKL) kalenderplaani kantud ning Rahvusvahelise Künoloogilise Föderatsiooni (Fédération Cynologique Internationale - F.C.I.) poolt kinnitatud kõikide F.C.I. poolt tunnustatud koeratõugude näitus. Rahvusvahelisel näitusel võistlevad koerad CACIB-i, SERT-i, JUN SERT-i ning VET SERT-i omistamise eest.

Rahvuslikud näitused - Eesti Kennelliidu kalenderplaani kantud ametlikud näitused, mis jagunevad kõikide tõugude näitusteks, rühmanäitusteks ja erinäitusteks. Rahvuslikel näitustel võistlevad koerad SERT-i, JUN SERT-i ning VET SERT-i omistamise eest

Kõikide tõugude näitus - kõikide EKL poolt tunnustatud koeratõugude näitus..

Rühmanäitus – ühe või mitme FCI rühma näitus.

Erinäitus - ühe või mitme EKL poolt tunnustatud koeratõu näitus. Erinäitusel võib korraldada mitteametlikke lisavõistlusi, mis võivad olla kantud näituse kataloogi.

Näituse toimkond - näituse toimkonnaks loetakse näituse toimkonna esimees, aseesimees, peasekretär, kohtunikega kirjavahetuse ja kohtunike vastuvõtu eest vastutavad isikud.

1. Üldsätted

1.1 Käesolevad eeskirjad kehtivad kõikidel Eesti Kennelliidu kalenderplaani kantud näitustel.

1.2 Näituste kinnitamine.

1.2.1 Näituste kinnitamisel lähtub EKL Juhatus taotleja eelmistel näitustel osalenud koerte arvust ning näituste korraldamise kvaliteedist.

1.2.2 Juhul, kui näituse korraldamises täheldatakse tõsiseid puudujääke, võib EKL Juhatus keelduda antud organisatsiooni poolt korraldatavate näitus(te) kandmisest EKL näituste järgneva aasta kalenderplaani ja/või selle (need) kustutada juba kinnitatud näituste kalenderplaanist.

2. Taotlemine

2.1 Igal Eesti Kennelliidu liikmesorganisatsioonil on vastavalt oma põhikirjale õigus taotleda ja korraldada üks näitus aastas. Kõikidel EKL liikmesorganisatsioonidel on õigus taotleda lisanäitusi.

2.2 Rahvusvaheline näitus.

2.2.1 Eesti Kennelliidu juhatus otsustab rahvusvaheliste näituste hulga ja nende korraldamise õiguse kas püsiva nimekirja alusel või järgemööda.

2.2.2 Rahvusvahelise näituse korraldamise õigust võib taotleda piirkondlik kennelorganisatsioon.

2.3 Kõikide tõugude näitus.

2.3.1 Eesti Kennelliidu juhatus otsustab kõikide tõugude näituste hulga ja nende korraldamise õiguse.

2.3.2 Kõikide tõugude näituse korraldamise õigust võib taotleda piirkondlik kennelorganisatsioon.

2.4 Rühmanäitus.

2.4.1 Eesti Kennelliidu juhatus otsustab rühmanäituste hulga ja nende korraldamise õiguse.

2.4.2 Rühmanäituse korraldamise taotluse saavad esitada:

- piirkondlikud kennelorganisatsioonid;
- tõuorganisatsioon või tõuorganisatsioonid koos oma tõu või tõugude rühma piires. Soovi korral võib kaasata veel ühe FCI tõurühma.

2.5 Erinäitus

2.5.1 Eesti Kennelliidu juhatus otsustab erinäituste hulga ja nende korraldamise õiguse.

2.5.2 Erinäituse korraldamise taotluse saab esitada tõuorganisatsioon tõule või tõugudele, millega ta põhikirjaliselt tegeleb. Tõud ei pea kuuluma samasse FCI rühma.

2.5.3. Erinäituse võib korraldada kõikide tõugude või rühmanäituse osana. Tõuühing või -klubi esitab selleks taotluse koos kõikide tõugude näituse korraldaja nõusolekuga. Selliselt korraldatud erinäituse parimad koerad osalevad teise näituse rühmavõistlustel koos teiste selle näituse parimate koertega.

2.6 Rahvusvahelise näituse korraldamise taotlus tuleb esitada EKL Juhatusel vähemalt üks aasta ja kolm kuud enne soovitud kuupäeva, kuid mitte varem, kui neli aastat ette. EKL Juhatus poolt heakskiidetud taotluse esitab Eesti Kennelliit F.C.I.-le kinnitamiseks.

2.7 Liikmesorganisatsiooni rahvusvahelise näituse kalenderplaani kandmise otsustab EKL Juhatus pärast seda, kui EKL poolt korraldatavad näitused on kalenderplaani kantud.

2.8 Kõikide tõugude, rühma- või erinäituse korraldamise taotlus tuleb esitada EKL Juhatusel hiljemalt näitusele eelneva aasta 1. juuliks, kuid mitte varem, kui kaks aastat ette.

2.9 Näituse korraldaja peab seadusega kehtestatud korras taotlema näituse läbiviimisega kaasnevad load kohalikust omavalitsusest ja/või veterinaarteenistusest.

2.10 Näituse võib ära jätta, muuta kinnitatud kuupäevi või toimumise kohta ainult EKL Juhatusel nõusolekul.

2.11 Juhul kui näitus tuleb ära jätta, peab näituse korraldaja osaliselt tagastama juba makstud osalemistasud.

3. Piirangud

3.1 Rahvusvahelist näitust ei või läbi viia päeval, mil Euroopas toimub Maailma- või Euroopa näitus.

3.2 Ühel ja samal päeval ei tohi toimuda kahte kõikide tõugude näitust. Ühel nädalavahetusel tohib korraldada kaks erinevat kõikide tõugude näitust juhul, kui samal päeval hinnatavad tõurühmad ei kattu.

3.3 Rühmanäituse võib kinnitada rahvusvahelise või kõikide tõugude näitusega samale nädalavahetusele tingimusel, et tõu hindamine toimub erinevatel päevadel. Kennelliidu juhatus otsustab erandeid.

4. Nõuded koerte registreerimisele

4.1 Näituse korraldaja on kohustatud avaldama näituse reklaamis koerte näitusele registreerimiseks nõutavate dokumentide nimekirja.

4.1.1. Näituse korraldaja on kohustatud näituse kataloogi kantud info alusdokumente säilitama kuue kuu jooksul pärast näituse toimumise kuupäeva ning nõudmisel esitama need EKL büroole kontrollimiseks.

4.2 Koer loetakse näitusele registreerituks peale seda, kui korraldaja on aktsepteerinud registreeruja poolt saadetud korrektselt täidetud näituse reklaamis nimetatud dokumendid.

4.3 Rahvusvahelistel näitustel võivad lisaks F.C.I. poolt tunnustatud koeratõugudele osaleda ka EKL poolt tunnustatud koeratõud. Niisugused tõud tuleb kanda kataloogi tähistusega „F.C.I. poolt tunnustamata tõug“. Nende koerte eest tasutakse F.C.I. üldine näituselõiv. Neile tõugudele ei anta välja CACIBit, neil pole õigust osaleda rühmavõistlustel ning kandideerida ühelegi F.C.I. tiitlile.

4.4 Kõikide tõugude, rühma- ja erinäitustel võivad lisaks F.C.I. poolt tunnustatud koeratõugudele osaleda ka koerad EKL poolt tunnustatud koeratõugudest ning neil on õigus osaleda rühmavõistlustel samas rühmas, kuhu nad kuuluksid peale FCI poolt tunnustuse saamist.

4.5 Näitustel peab kinni pidama F.C.I. koeratõugude klassifikatsioonist v.a. punktis 4.3 nimetatud erandid.

4.6 Näitusel esitatav koer peab olema registreeritud F.C.I. liikmesriigi või F.C.I. poolt tunnustatud mitteliikmesriigi tõuregistris või selle lisas (eriregistris).

4.7 Isikuid ega koeri, kellel lasub FCI liikmes- või partnerriigis määratud näitusel osalemise keeld, ei või registreerida EKL ametlike ürituste kalenderplaani kantud üritustele. Samuti ei või nad antud üritusel osaleda. FCI-st laekunud ringkirjad taoliste nimekirjadega avaldatakse EKL kodulehel ning saadetakse laiali EKL liikmesorganisatsioonidele.

4.8 Näituse toimkond peab tagastama registreerimistasu koera surma korral veterinaari tõendi alusel. Samuti tuleb tagastada registreerimistasu omanikele, kelle koeri ei tohi kohtunik hinnata.

4.9 EKL, näitust korraldav organisatsioon ja seda korraldavad isikud ei vastuta nende kahjude eest, mida võib saada või põhjustada näitusel osalev koer või koera omanik.

5. Osalemisnõuded

5.1 Kõik näitustel osalevad koerad peavad olema märgistatud loetava ID-tätoveeringuga või mikrokiibiga. Näitust korraldav organisatsioon peab tagama märgistuse kontrolli.

5.2 Koer peab olema vaktsineeritud vastavalt veterinaarteenistuse ja Eesti Kennelliidu nõuetele.

5.3 Näitusel ei tohi osaleda haiged, lonkavad, kurdid, munandi atroofiaga, nähtavalt tiined või imetavad koerad ning kastreeritud isased koerad.

5.4 Näitusel hinnatakse võrdselt nii kupeeritud kui ka kupeerimata sabade ja/või kõrvadega koeri.

5.5 EKL kalenderplaani kantud näitustel ei või osaleda kupeeritud kõrvade ja/või sabaga koerad, kes on sündinud 01.08.2013 või hiljem. Eestis jahiks kasutatavate koeratõugude nimekirjas olevad uru- ja linnujahikoerad, kelle saba on kupeeritud võivad osaleda Eesti Jahikoerte Tõuühingu poolt korraldataval jahikoerte erinäitusel

5.5.1 Loomuliku töbisabalisuse (natural bobtail) korral peab olema esitatud vastav tõend juhul, kui tõutunnistusel puudub vastav märg

5.6 Keelatud on koera naha, karvkatte ja ninapeegli töötlemine selliste ainetega, mis mõjutavad nende värvust ja/või struktuuri.

5.7 Näituse territooriumil on keelatud koerte trimmimine ja pügamine, v.a näituse korraldaja poolt selleks ettenähtud alal. Keelatud on hoida koera trimmimislaual kütetuna kauem kui vajalik koera esitamise-eelseks ettevalmistusajaks.

5.8 Näituse toimkonna liikmed ja harjutushindamist sooritavad kohtunikud ei või antud näitusel koeri esitada. Ringikorraldajad ja ringikorraldajastäžöörid ei või näitusel esitada koeri sel päeval, kui nad antud näitusel töötavad.

6. Näituse kataloog.

6.1 Näituste tähistamine kataloogidel.

6.1.1 Rahvusvaheline näitus:

"F.C.I. CACIB õigusega rahvusvaheline koertenäitus - International Dog Show with attribution of the CACIB of the F.C.I."

Näituse kataloogi esikaanel peavad nähtaval kohal olema F.C.I. ning EKL logod ja tekst "Rahvusvaheline Künoloogiline Föderatsioon - Fédération Cynologique Internationale (F.C.I.)".

6.1.2 Kõikide tõugude näitus:

"Sertifikaadiõigusega kõikide tõugude koertenäitus".

Näituse kataloogi esikaanel peab nähtaval kohal olema EKL logo ja tekst "Eesti Kenneliit".

6.1.3 Rühmanäitus:

"Sertifikaadiõigusega rühmanäitus".

Näituse kataloogi esikaanel peab nähtaval kohal olema EKL logo ja tekst: "Eesti Kenneliit".

6.1.4 Erinäitus:

"Sertifikaadiõigusega erinäitus".

Näituse kataloogi esikaanel peab nähtaval kohal olema EKL logo ja tekst: "Eesti Kenneliit".

6.2 Näituse kataloog peab sisaldama näitusel esitatavate tõugude nimekirja ja infot vähemalt eesti ja inglise keeltes.

6.3 Kataloogis avaldatakse kaebuse esitamise kord ja kautsjoni suurus, mis ei või olla suurem, kui kahekordne maksimaalne registreerimistasu.

6.4 Kataloogis peab klasside järjestus olema järgmine:

Beebiklass (4-6 kuud) – vabatahtlik, vastavalt korraldaja soovile

- kutsikaklass (6-9 kuud)
- juunioriklass (9-18 kuud)
- noorteklass (15-24 kuud)
- avaklass (alates 15 kuust)
- kasutusklass (alates 15 kuust)
- tšempioniklass (alates 15 kuust)
- veteraniklass (alates 8. aastast)
- kasvatajaklass
- järglasteklass
- paarid

6.5 Iga koera kohta peavad kataloogis olema järgmised andmed:

- nimi,
- omistatud tiitlid;
- registrinumber;
- märgede loomuliku tõbisabalisuse kohta tõugudes (nb – *natural bobtail*), kus see esineb.
- sünnikuupäev;
- ID-number (tätoveering või kiibi kood);
- vanemate nimed;

- vanematele omistatud tiitlid (korraldaja soovil)
- kasvataja nimi ja elukohariik;
- omaniku nimi ja elukohariik.

6.6 Kataloogis võib avaldada ainult ametlikult kinnitatud rahvusvahelisi ja rahvuslikke tšempionitiitleid ning teisi ametlikult kinnitatud tiitleid (kuni 50 tähemärki).

6.7 Kui koerale on omistatud vähemalt 7 riigi tšempioni tiitlid või 7 riigi võitja tiitlit, siis võib kataloogis kasutada väljendit MULTI CH või MULTI W.

6.8 Kataloogi kandmata koeri hinnatakse näituse toimkonna loal tingimusel, et on tõendatav nende õigeaegne registreerimine ja registreerimistasude õigeaegne tasumine. Tõendava dokumentatsiooni koopiad koos toimkonnapoolsete seletuskirjaga tuleb lisada EKL-ile esitatava aruandluse juurde

6.9 Kataloog avaldatakse näitusepäeva hommikul. Samal nädalal järjestikkustel päevadel toimuvatel näitustel võib olla ühine kataloog, mis avaldatakse esimese näitusepäeva hommikul.

7. Hindamisklassid

7.1 Koera võib registreerida ainult ühte klassi, v.a. kasvatajaklass, järglaste klass ja paaride võistlus ning näitust korraldava toimkonna poolt määratud ajani.

7.2 Näitustel tunnustatakse järgmisi klasse:

7.2.1 klassid, kus võisteldakse SERT-i ja CACIB-i omistamise eest (CACIB ainult rahvusvahelisel näitusel):

- noorteklass (15-24 kuud)
- avaklass (alates 15 kuust),
- kasutusklass (alates 15 kuust),
- tšempioniklass (alates 15 kuust).

7.2.2 klassid, kus võisteldakse JUN-SERT-i omistamise eest:

- juunioriklass (9-18 kuud)

7.2.3 klassid, kus võisteldakse VET SERT-i omistamise eest:

- veteraniklass (üle 8 aasta),

7.2.4 klassid, kus ei võistelda SERT-i , JUN-SERT-i, VET-SERT-i ega CACIB-i omistamise eest:

- beebiklass (4 kuni 6 kuud) - vabatahtlik, vastavalt korraldaja soovile
- kutsikaklass (6 kuni 9 kuud),

7.2.5 Kasvatajaklass

Võisteldakse näituse parima kasvataja nimetusele. Kasvataja saab võistelda igas tõus vaid ühe rühmaga.

7.2.6 Järglasteklass

Võisteldakse näituse parima järglasteklassi nimetusele.

7.2.7 Paaride võistlus

Võisteldakse näituse parima paari nimetusele.

7.3 Vanust määravaks kuupäevaks on näituse päev (st. päev, millal koer osaleb näitusel).

7.4 Kasutusklass on ainult tõugudel, kelle tõustandardis on märges "töökatsedega", põhjamaistel kelgukoertel ning hurtade raja- ja maastikujooksuvõistlustele lubatud tõugudele. Kasutusklassi registreerimiseks tuleb:

- Rahvusvahelise näituse korral lisada koopia F.C.I. töösertifikaadist mis sisaldab nii koera omaniku või valdaja alalise elukohamaa kinnitust katsete läbimise kohta kui ka katsete üksikasju. Töökatsede tulemus peab olema vastavuses F.C.I. normatiividega.
- Kõikide tõugude, eri- või rühmanäituse korral lisada koopia F.C.I. või EKL töösertifikaadist mis sisaldab nii koera omaniku või valdaja alalise elukohamaa kinnitust katsete läbimise kohta kui ka katsete üksikasju.

7.5 Tšempioniklassi registreerimiseks peab registreerimislehele olema lisatud koopia ühest järgnevatest tunnistustest:

- F.C.I. rahvusvaheline tšempion,
- F.C.I. poolt tunnustatud riigi rahvuslik tšempion.

8. Hinded ja kohad

8.1 Kohtuniku antud hinded peavad vastama järgmisele määratlusele ja neid näidatakse avalikult järgmiste värvide abil:

8.1.1 Hinde "SUUREPÄRANE" (SP, punane) võib anda koerale, kes on väga lähedal standardis kirjeldatud ideaalile. Koer on suurepärasel füüsilisel vormis,

harmoonilise ja tasakaaluka iseloomuga, oivalise kehahoiaku ning oma sugupoolele iseloomuliku välimusega. Koera väljapaistvad tõuomadused lubavad jätta tähelepanuta vähetähtsaid kõrvalekaldeid standardist.

8.1.2 Hinde "VÄGA HEA" (VH, sinine) võib anda koerale, kes vastab oma tõu tüübile, on tasakaalustatud proportsioonidega ja heas seisundis. Vähesed väiksemad puudused on lubatud. Selle hinde võib anda koerale, kes on oma tõu väljapaistev esindaja.

8.1.3 Hinde "HEA" (H, kollane) võib anda koerale, kes vastab oma tõu tüübile, kuid kellel on vigu - eeldusel, et neid ei ole varjatud.

8.1.4. Hinde „RAHULDAV“ (R, roheline) võib anda koerale, kes vastab piisavalt oma tõu tüübile, kuid kellel puuduvad tõu üldtunnustatud jooned, või kelle füüsiline seisund jätab soovida.

8.1.5 Hinne "DISKVALIFITSEERITUD" (0, hall) antakse koerale, kes ei vasta standardiga määratud tüübile; koera käitumine ei sobi ilmselgelt sellele tõule (on agressiivne); kellel on ebanormaalsed munandid, hammaste- või hambumuse anomaaliad; kelle värvus või karvkate on puudulik või kes on ilmselgelt albiinod. Selle hinde võib anda ka koerale, kelle tõule iseloomulik tunnus on sedavõrd tugev, et see ohustab tema tervist. Antud hinne antakse koertele, kellel on tõustandardis märgitud tõsised või diskvalifitseerivad vead.

8.1.6 Koer, kellele ei saa anda ühtegi ülalmainitud hinnet, saadetakse ringist välja märkusega "EI VÕI HINNATA" (EVH, pruun). See määratakse koerale, kes ei liigu, hüppab pidevalt händleri najale või püüab ringist välja minna, mis teeb võimatuks liikumise hindamise; või siis, kui koer ei lase end kohtunikul vaadata, teeb võimatuks hammaste, hambumuse, anatoomia, saba või munandite kontrollimise. Samuti tehakse see märge juhul, kui ilmneb mõni operatsioon või võte, mis viitab pettusele. Nimetatud hinnang antakse ka siis, kui kohtunikul on piisavalt põhjust kahtlustada operatsioone, mida on tehtud koera algseisundi korrigeerimiseks (nt. silmalau, kõrvade või saba puhul). Nimetatud märkuse põhjus peab olema toodud kirjelduslehel.

8.1.7. Tunnustuse "Sertifikaadi kandidaat" (SK, roosa) võib kohtunik anda suurepärase hinde saanud koerale, kes on hindamise hetkel üldmulje järgi suurepärase ning anatoomialt ja olekult nii veatu, et ta arvatakse sertifikaadi vääriliseks.

8.2 Võistlustel omistatud kohtadele vastavad järgmised värvid:

1. koht - punane

2. koht - sinine

3. koht - kollane

4. koht - roheline

8.3 Võistlustel väljastatavad rosetid:

CACIB - valge rosett valgete alapaeltega.

Reserv CACIB (RES-CACIB) - oranž rosett oranžide paeltega.

Sertifikaat (SERT) - sinise välimise ringi ja valge sisemise ringiga rosett sini-must-valge või sinise, musta ja valge paelaga.

Juuniorsertifikaat (JUN SERT) - sinise välimise ja valge sisemise ringiga rosett, sinise ja valge paelaga.

Veteransertifikaat (VET SERT) - valge välimise ringi ja sinise sisemise ringiga rosett, valge ja sinise paelaga.

Tõu parim (TP) - punase välimise ringi ja kollase sisemise ringiga rosett punase ja kollase paelaga.

Vastassugupoole parim (VSP) - roheline välimise ringi ja valge sisemise ringiga rosett valge ja roheline paelaga.

Tõu parim juunior (TP J) - sinise välimise ringi ja punase sisemise ringiga rosett punase ja sinise paelaga.

Vastassugupoole parim juunior (VSPJ) - sinise välimise ringi ja roheline sisemise ringiga rosett roheline ja sinise paelaga.

Tõu parim veteran (TPV) - tumelilla välimise ringi ja punase sisemise ringiga rosett punase ja tumelilla paelaga.

Vastassugupoole parim veteran (VSPV) - tumelilla välimise ringi ja roheline sisemise ringiga rosett roheline ja tumelilla paelaga.

Tõu parim kutsikas (TPK) - helelilla välimise ringi ja punase sisemise ringiga rosett punase ja helelilla paelaga.

Vastassugupoole parim kutsikas (VSPK) - helelilla välimise ringi ja roheline sisemise ringiga rosett roheline ja helelilla paelaga.

Eriauhind (EAH) – helelilla välimise ringi ja tumelilla sisemise ringiga rosett helelilla ja tumelilla paelaga.

Tõu parim beebi (TPB) - roosa välimise ringi ja punase sisemise ringiga rosett punase ja roosa paelaga.

Vastassugupoole parim beebi (VSPB) - roosa välimise ringi ja roheline sisemise ringiga rosett roheline ja roosa paelaga.

8.4 Kõik EKL kalenderplaani kantud näitustel jagatavad rosetid peavad vastama EKL kalenderplaanis kinnitatud näitustel kasutatavate rosettide standardile (lisa 1) ja EKL näituste eeskirja p 8.3. toodud värvidele.

9. Tiitlid ja esildised

9.1 Rahvusvahelisel näitusel teeb kohtunik CACIB-i määramise ettepaneku lähtudes järgmistest reeglitest:

9.1.1 CACIB omistatakse vastavalt F.C.I. tõujaotusele eraldi mõlema sugupoole esindajatele.

9.1.2 CACIB-i või RES-CACIB-i omistamisel ei pea kohtunik kontrollima koera vastavust F.C.I tõuraamatu registreerimise tingimustele.

9.2 Sertifikaatide omistamine:

9.2.1 JUN SERT ja VET SERT omistatakse vastava vanuseklassi ringis parimale "sertifikaadikandidaadi" tunnustuse saanud koerale vastavalt F.C.I. või EKL-i tõujaotusele eraldi mõlema sugupoole esindajatele, kes võivad selle vastu võtta (vt. EKL poolt omistatavate tšempionitiitlite statuut).

9.2.2 SERT omistatakse sugupoole parima valiku ringis vastavalt F.C.I. või EKL-i tõujaotusele eraldi mõlema sugupoole esindajatele, kes võivad selle vastu võtta (vt. EKL Tšempionitiitlite statuut).

10. Ringide töö korraldamine

10.1. Hindamisele hilinenud koer saab vaid kirjelduse ja hinde, kui tõu hindamine ei ole veel lõppenud ning kohtunik on sellega nõus. Juhul, kui tõu hindamine on juba lõppenud, ei kuulu hilinenud koer hindamisele.

10.2 Iga näitusel osalev koer saab kirjelduse, mis on vastavuses kohtuniku poolt ringisekretärile dikteerituga.

10.3 Näituse toimkond peab näitusel tagama kirjelduslehtede tõlkimise eesti keelde.

10.4 Näituse toimkond peab tagama, et tõugude hindamised ning kõik muud võistlused ei algaks enne väljakuulutatud aega.

10.5 Igas ringis peab olema kirjutamiseks sobiv laud ja toolid ning laud väikesekasvuliste tõugude hindamiseks.

10.6 Ringi töötajatele peavad olema tagatud kerged suupisted, karastusjoogid ning kuumad joogid.

10.7 Beebiklass:

10.7.1 Esmalt kirjeldatakse isased ning siis emased beebikutsikad. Beebikutsikatele hindeid ei anta. Koerad kutsutakse ringi kataloogi numbrite järjekorras.

10.7.2 Pärast kirjeldamist kutsutakse kõik beebikutsikad ringi tagasi, isased ja emased eraldi. Ringikorraldaja reastab koerad kataloogi numbrite järjekorras. Seejärel järjestab kohtunik neli parimat beebikutsikat, kellele ta võib määrata ERIAUHINNA.

10.7.3 Esimeseks tulnud isase ja emase beebikutsika seast, kellele on omistatud ERIAUHIND, valitakse tõu parim beebi (TPB) (kes osaleb Näituse Päeva Parima Beebi võistlusel) ning vastassugupoole parim beebi (VSPB).

10.8 Kutsikaklass

10.8.1 Esmalt kirjeldatakse isased ning siis emased kutsikad. Kutsikatele hindeid ei anta. Koerad kutsutakse ringi kataloogi numbrite järjekorras.

10.8.2 Pärast kirjeldamist kutsutakse kõik kutsikad ringi tagasi, isased ja emased eraldi. Ringikorraldaja reastab koerad kataloogi numbrite järjekorras. Seejärel järjestab kohtunik neli parimat kutsikat, kellele ta võib määrata ERIAUHINNA.

10.8.3 Esimeseks tulnud isase ja emase kutsika seast, kellele on omistatud ERIAUHIND, valitakse tõu parim kutsikas (TPK) (kes osaleb Näituse Päeva Parima Kutsika võistlusel) ning vastassugupoole parim kutsikas (VSPK).

10.9 Juunioriklass, noorteklass, avaklass, kasutusklass, tšempioniklass, veteraniklass

10.9.1 Esmalt kirjeldatakse ja hinnatakse isased ning siis emased koerad. Koerad kutsutakse ringi kataloogi numbrite järjekorras.

10.9.2 Võistlust jätkavad koerad hinnetega "SUUREPÄRANE", isased ja emased eraldi. Ringikorraldaja reastab koerad kataloogi numbrite järjekorras. Seejärel järjestab kohtunik neli paremat koera.

10.9.3 Kohtunik võib soovi korral anda tunnustuse "Sertifikaadi kandidaat" nii mitmele võistlusklassis esitatud ja hinde "SUUREPÄRANE" saanud koerale, kui ta seda soovib.

10.9.4 Esimeseks tulnud tunnustuse "Sertifikaadi kandidaat" saanud isane ja emane juuniorikoer võistlevad omavahel "Tõu Parima Juuniori" (TPJ) nimetusele. Teiseks jäänud koer saab nimetuse "Vastassugupoole Parim Juunior" (VSPJ). Tõu Parim Juunior võistleb Näituse Päeva Parima Juuniori nimetusele.

10.9.5 Esimeseks tulnud tunnustuse "Sertifikaadi kandidaat" saanud isane ja emane veterankoer võistlevad omavahel "Tõu Parima Veterani" (TPV) nimetusele. Teiseks jäänud koer saab nimetuse "Vastassugupoole Parim Veteran" (VSPV). Tõu Parim Veteran võistleb Näituse Päeva Parima Veterani nimetusele.

10.10 Sugupoole parima võistlus

10.10.1 Juuniorklassis, noorteklassis, avaklassis, kasutusklassis, tšempioniklassis ja veteranklassis tulemusega SK 1-4 kohale tulnud koertest järjestab kohtunik neli paremat koera (isased ja emased eraldi) ja omistab sertifikaadi vastavalt p. 7.2.1 ja p.9.2.2..

10.10.2 Esimeseks tulnud isane ja emane koer võistlevad "Tõu parima" (TP) nimetusele. Tõu parim koer osaleb näituse rühmavõistlustel. Teiseks jäänud koer saab nimetusele "Vastassugupoole parim" (VSP).

10.10.3 Rahvusvahelisel näitusel võib kohtunik omal äranägemisel anda sugupoole parima võrdluses tunnustusega SK kõrgeimale kohale tulnud noorte-, ava-, kasutus- või tšempionklassi koerale CACIBi eeldusel, et antud koer on saavutanud oma klassis tulemuse SP1/SK. Sugupoole valikul järgnevale kohale tulnud noorte-, ava-, kasutus- või tšempionklassi koerale võib kohtunik omistada res-CACIBi

10.11 Kasvatajaklass

10.11.1 Klassis hinnatakse ühe kasvataja või kenneli samatõulist kolmest kuni viiest koerast koosneva rühma, kes on pärit vähemalt kahest erinevast vanemate kombinatsioonist ning antud näitusel saavutanud vähemalt hinde "VÄGA HEA". Klassis ei saa osaleda kutsikad.

10.11.2 Igale koerterühmale tehakse kirjeldus. Kohtunik järjestab neli paremat rühma, kellele ta võib omistada ERIAUHINNA.

10.11.3 Esimeseks tulnud rühm, kellele kohtunik on omistanud ERIAUHINNA“, osaleb näituse parima kasvatajaklassi võistlusel.

10.12 Järglasteklass

10.12.1 Klassis hinnatakse isast või emast aretuskoera koos kolme kuni viie järglasega, kes on pärit vähemalt kahest erinevast kombinatsioonist ning antud näitusel saavutanud vähemalt hinde "VÄGA HEA". Klassis ei saa osaleda kutsikad. Aretuskoer ei pea osalema näituse võistlusklassis.

10.12.2 Igale koerterühmale tehakse kirjeldus. Kohtunik järjestab neli paremat rühma, kellele ta võib omistada ERIAUHINNA.

10.12.3 Esimeseks tulnud rühm, kellele kohtunik on omistanud ERIAUHINNA“, osaleb näituse parima järglasteklassi võistlusel.

10.13 Paaride võistlus

10.13.1 Klassis hinnatakse ühele omanikule kuuluvat ning ühe händleri poolt esitatavat samatõulisest isasest ja emasest koerast koosnevat paari. Need koerad on sellel näitusel saavutanud vähemalt hinde „VÄGA HEA“.Klassis ei saa osaleda kutsikad.

10.13.2 Iga le paarile tehakse kirjeldus. Kohtunik järjestab neli paremat rühma, kellele ta võib omistada ERIAUHINNA.

10.13.3 Esimeseks tulnud paar, kellele kohtunik on omistanud ERIAUHINNA“, osaleb näituse parima paari võistlusel.

10.14 Näitustel tuleb hinnata kogu rühm ühel päeval.

10.15 Väikese osalejate arvuga näitustel võib rühmavõistlustel moodustada liitrühmad.

10.16 Rühmavõistlustel võib suure tõugude arvuga rühmi jagada vastavalt F.C.I. tõugude klassifikatsioonile alarühmadeks. Kogu rühma peab hindama sama kohtunik.

10.17 "Best in Show" võistlus.

10.17.1 Rahvusvahelistel ja rahvuslikel kõikide tõugude näitustel on "Best In Show" õigus osaleda I – X rühma rühmavõistluste võitjatel.

10.17.2 Rühmanäitustel on "Best In Show" õigus osaleda kõikide tõugude "Tõu Parim" nimetuse saanud koertel. Mitme rühmaga rühmanäitustel on Best In Show õigus osaleda rühma võitjatel.

10.17.3 Erinäituste "Best In Show" läbiviimise kord sätestatakse erinäituse statuudis (selle olemasolul) või korraldava organisatsiooni juhatuse otsusega.

10.17.4 Juunioride Näituse Päeva Parima (juunioride Best In Show) võistlust võib vastavalt näituse korraldaja otsusele läbi viia rühmade kaupa. Korraldajad võivad kasutada ka liitrühmi.

10.18 Võistlustel "Best in Show", rühmavõistlustel, näituse päeva parima kutsika-, veterani-, juuniori-, kasvatajaklassi-, järglasteklassi- ja paaride võistlustel omistatud kohtadele vastavad järgmised rosetid:

1. koht - punase põhivärviga,
2. koht - sinise põhivärviga,
3. koht - kollase põhivärviga,
4. koht - roheline põhivärviga.

11. CACIB-i kinnitamine

11.1 Ettepanekud CACIB-i määramiseks teeb tõugu hindav kohtunik. Lõpliku kinnituse teeb F.C.I..

11.2 Näituse korraldajad peavad kolme kuu jooksul esitama EKL bürosse F.C.I.-sse saatmiseks kaks näitusetulemustega täidetud kataloogi ning CACIB-ile ja RES-CACIB-ile kandideerivate koerte nimekirja.

11.3 Näituse korraldajad peavad koos näituse kataloogide ja CACIB-i ning RES-CACIB-i kandidaatide nimekirjade esitamisega tasuma F.C.I.-le näituse tasu iga kataloogi kantud koera kohta. Tasu suuruse määrab F.C.I. Üldkogu.

11.4 Kandideerivate koerte nimekiri peab vastama järgmistele nõuetele:

11.4.1 Koerte numeratsioon algab 1-st ja peab olema katkematu.

11.4.2 Isased ja emased koerad esitatakse eraldi nimekirjades.

11.4.3 Tõu nimetusena peab kasutama FCI poolt inglise keeles kasutatavat nimetust, millele järgneb eestikeelne vaste.

11.4.4 Koera kohta antav informatsioon peab sisaldama:

- tõu nimetust ja selle alaliiki,
- koera numbrit kataloogis,
- koera osalemise klassi,
- koera nime,
- registrinumbrit,
- sugu,
- sünnikuupäeva,
- omaniku nime,
- kohtuniku nime.

11.5. Kui koera pole esitatud CACIB-i nimekirjas (nt tehnilise vea tõttu), võib kirjelduslehte tunnistada tõendina juhul, kui nimistusse pole kantud mõnda teist samast tõust ja soost koera.

12. JUN SERT-i, VET SERT-i ja SERT-i kinnitamine

12.1 Näituse korraldajad peavad 1 kuu jooksul saatma EKL Büroosse kaks tulemustega kataloogi, lõppvõistluste tulemuste aruande või sama aja jooksul sisestama tulemused vastavas elektroonilises keskkonnas.

12.2 Näituse korraldajad peavad peale näituse tulemuste esitamist tasuma EKL-ile näituse tasu iga kataloogi kantud koera eest vastavalt EKL Büroo poolt esitatud arvele. Tasu suuruse määrab EKL-i juhatus.

12.3 EKL bürool on õigus tulemuste kontrollimise käigus siirdada SERT, JUN SERT või VET SERT järgmisele koerale juhul, kui selle saanud koeral ei olnud õigust seda vastu võtta (vastavalt EKL tsempionitiitlite statuudis sätestatule). SERT-i, JUN SERT-i või VET SERT -i siirdamisel teatakse vastava sertifikaadi ära võtmisest algselt selle vastu võtnud koera omanikule ning uuele sertifikaadi saajale selle andmisest.

13. Näituse toimkonna kohustused seoses kohtunikega

13.1 Kutse kohtunikule peab olema kirjalik, samuti tema nõusolek. Kohtuniku kutsumine tuleb vormistada EKL Juhatusel poolt kinnitatud blanketil.

13.2 Välisriigi kohtunik, kes ei oma rühmakohtuniku õigusi, võib rahvusvahelisel näitusel hinnata rühmavõistlust ainult oma kennelorganisatsiooni kirjalikul loal. Sama kehtib ka "Best in Show" hindamisel väliskohtuniku poolt, kui ta ei ole kõikide tõugude kohtunik.

13.4 Lepinguga kinnitatud näitusest loobumine on lubatud ainult ülimalt tõsistel põhjustel või vastastikusel kokkuleppel. Loobunud pool peab korvama teisele poolele tehtud kulutused.

13.5 Pärast osalejate näitusele registreerimise lõppu tuleb kohtunikku teavitada tema poolt hinnatavatest tõugudest ning koerte arvust.

13.6 Kui kohtunikuga ei ole kokku lepitud teisiti, peab toimkond korvama või ise tasuma järgmised kohtunikuga seotud kulutused:

13.6.1 sõidukulud kohtuniku alalisest elukohast näituse toimumise kohta. Need kulud sisaldavad ka kohtuniku lennu-, bussi-, rongijaamast või sadamast hotelli ja tagasi taksosõitu, aga samuti elu- või peatuskoha ja näituse toimumise koha vahelist taksosõitu, kui näituse toimkond ise ei korralda kohtuniku transporti. Arusaamatuste vältimiseks rahvusvaheliste reiside korral on soovitatav toimkonnal ise kohtunikule piletid osta. Kohtunikul on õigus turismiklassi lennuks, kui vahemaa tema alalise elukoha ja näituse koha vahel ületab 300 km;

13.6.2 majutuskulud, kaasa arvatud broneerimine. Kohtunik tuleb majutada hotelli ühekohalisse numbrituppa. Kui näituse ajakava tõttu ei ole kohtunikul võimalik saabuda ja lahkuda näituse päevadel, siis tuleb kompenseerida ka näitusele eelnev ja/või järgnev päev;

13.6.3 reisikindlustused;

13.6.4 hommiku-, lõuna- ja õhtusöögid.

13.7 Kohtuniku päevaraha on mitte vähem kui 35 EUR ilma makse maha arvamata iga näituse- ja näitusega seotud reispäeva kohta.

13.8 Kohtunikuga peab kokku leppima kasutatava keele suhtes ning tagama seda keelt valdava ringisekretäri ja -korraldaja või tõlgi. Juhul, kui kohtunik ei ole

nõus hindama üheski ametlikus FCI keeles, lasub kohtunikul endal kohustus hakida endale tõlk.

13.9 Kohtunik ei tohi näitusel hinnata koera, kes on kuue kuu jooksul enne nimetatud näitust temale kuulunud, kelle kaasomanik ta on olnud, keda ta on trimminud, treeninud, vahendanud või müünud. See kehtib ka tema perekonnaliikmete ja isikute kohta, kellega elatakse samas majapidamises.

13.10. Näituse toimkond peab tagama, et:

13.10.1 kohtunik ei tuleks näitusele koos osalejatega, kes talle sellel näitusel koeri esitavad ega läviks nendega muul moel enne hindamise lõppu;

13.10.2 kohtunik ei hindaks päevas üle 80 koera, v.a. vääramatu jõu puhul (näiteks teine kohtunik ei tule hindama ootamatu haigestumise, ilmastikutingimuse vm taolise tõttu.

13.10.3 kohtunik ei saaks tutvuda näituse kataloogiga enne näituse lõppu. Juhul, kui kahel näitusel on kasutusel üks ja sama kataloog, tohib kohtunik tutvuda kataloogiga peale viimase näituse lõppu.

13.10.4 kohtunik ei suitsetaks ega tarbiks alkohoolseid jooke ning ei kasutaks mobiiltelefoni helistamiseks ega kõnedele vastamiseks ringi töö ajal.

13.10.5 kohtuniku vahetuse korral ei hindaks asendav kohtunik eelnevalt teisele kohtunikule registreeritud koeri, kes on kuue kuu jooksul enne nimetatud näitust temale kuulunud, kelle kaasomanik ta on olnud, keda ta on trimminud, treeninud, vahendanud või müünud. See kehtib ka tema perekonnaliikmete ja isikute kohta, kellega elatakse samas majapidamises (esitatud dokumentidest lähtudes). Sellisel juhul teatab toimkond koera omanikule kohtuniku asendusest ja tagastab osalemistasu.

13.10.6 Kohalolevalt kohtunikult ei tohi ära võtta registreerimisel väljakuulutatud tõuge, asendamaks neid puuduva kohtuniku tõugudega.

14. Ringiabilised

14.1 Igas ringis peab olema vähemalt kaks ringiabilist (ringikorraldaja ja ringisekretär), kellest vähemalt üks on atesteeritud. Ringis võib olla ka tõlk vastavalt käesoleva eeskirjade punktile

14.2 Ringiabiliste kohustused

14.2.1 seada korda hindamiseks vajalik inventar ja atribuutika;

14.2.2 kutsuda osalejad ringi, järjestada nad numbrite järgi ning vajadusel kontrollida koerte märgistust;

14.2.3 anda kohtunikule informatsiooni muudatustest esitatavate koerte järjekorras või numeratsioonis;

14.2.4 anda osavõtjatele kätte rosetid, kirjeldused ja auhinnad;

14.2.5 täita infotabel või muu vastav väljavõte kataloogist;

14.2.6 järgida kohtuniku juhtnööre;

14.2.7 tagada töörahu ringis;

14.2.8 vajadusel võtta kasutusele muud turvameetmed.

14.2.9 kirjutada kirjeldus kohtuniku või tõlgi dikteerimise järgi;

14.2.10 korraldada ringi töö dokumentatsioon ja täita ringikataloogid.

14.3 Näituse toimkonna kohustused seoses ringiabilistega:

14.3.1 kutse ringiabilisele peab olema kirjalik, samuti tema nõusolek;

14.3.2 Ringiabiliste töökordade arvestuse pidamiseks peab näituse korraldaja kas ühe (p.12.1) või kolme (p.11.2) kuu jooksul saatma EKL bürosse vastavalt täidetud blanketi "Näituse toimkonna aruanne Eesti Kennelliidu Ringikorraldajate Kogule"

14.4 Kui ringiabilisega ei ole kokku lepitud teisiti, peab toimkond korvama või ise tasuma järgmised ringiabilisega seotud kulutused:

14.4.1 sõidukulud alalisest elukohast näituse toimumise kohta.;

14.4.2 majutuskulud, kaasa arvatud broneerimine;

14.4.3 töötasu;

14.4.4 toitlustamise näituse ajal.

15. Kaebused ja karistused

15.1 Kohtuniku hinnang koos omistatud esildistega konkreetse koera kohta on sellel näitusel lõplik. Kohtuniku otsust saab vaidlustada, kui ta on rikkunud protseduurilisi või muid kehtivaid reegleid.

15.2 Eeskirjade rikkumise, kohtuniku või näituse toimkonna korraldustele mitte allumise, ebaviisaka või sobimatu käitumise korral on näituse toimkonnal õigus antud isik ja temaga seotud koerad kõrvaldada näituselt ja teha EKL juhatusel esildis koera omanikule/omanikele ja/või händlerile karistuse määramiseks.

15.3 Esildis karistuse määramiseks tuleb esitada hiljemalt kahe nädala jooksul näituse toimumise viimasest päevast arvates EKL juhatusel.

15.4 EKL juhatus võib näitusetöimkonna esildise alusel ja peale osapoolte ära kuulamist määrata vastavalt rikkumise raskusastmele järgmised karistused:

- hoiatus
- näitusel osalemise keeld üheks aastaks
- näitusel osalemise keeld kolmeks aastaks
- tähtajatu EKL poolt korraldatavatel üritustel osalemise keeld.
- tähtajaline või tähtajatu FCI egiidi all korraldatavatel üritustel osalemise keeld, mis kinnitatakse läbi FCI peakorterit ning edastatakse kõikidele FCI liikmesriikidele

15.5 Protesti protseduurireeglite rikkumise kohta saab esitada näitusel võistelnud koera omanik või händler näituse töimkonnale kirjalikult hiljemalt antud töu hindamise päeva lõpuks, tasudes samaaegselt näituse töimkonna poolt määratud kautsjoni. Protesti positiivse lahendi korral tagastatakse kautsjoni summa protesti esitajale.

15.6 Näituse korraldusega seotud kaebused tuleb esitada Eesti Kennelliidu juhatusel. EKL juhatus võib peale osapoolte ära kuulamist määrata korraldavale organisatsioonile järgmised karistused:

- loobuda kuni kolmeks aastaks antud organisatsioonile näituste kinnitamisest
- tühistada organisatsioonile juba kinnitatud näitused

15.7. EKL juhatusel on õigus tagant järele tühistada koera näitusel saavutatud tulemused, kui selgub, et antud koeral ei olnud õigust sellel näitusel osaleda.

Lisa 1: EKL kalenderplaani kantud näitustel kasutatavate rosettide standard.

Lisa 2: EKL poolt tunnustatud üritustel osalemiseks koertele esitatavad vaksineerimisnõuded.

Lisa 3: Kasutusklassis osalemist võimaldavad tulemused